

SPOLOK ROTARVAK, N.O.
SPOLOK PRE ROZVOJ A OBNOVU TECHNIKY,
REMESELNEJ VÝROBY A KULTÚRY, N. O.
018 12 BRVNIŠTE 44, IČO 37923226

Výročná správa

2015

Nezisková organizácia Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry, n.o. (v skratke Spolok ROTaRVaK, n.o.) so sídlom v Brvništi č. 44, bola registrovaná na Krajskom úrade v Trenčíne rozhodnutím zo dňa 20. 04. 2006 pod č. OVVS/NO/95 – 6/2006.

Spolok bol založený ako nezisková organizácia za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v oblasti:

- a) vzdelávania a výchovy,
 - b) tvorby, ochrany a obnovy duchovných, kultúrnych, technických a remeselníckych hodnôt,
 - c) služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti a v tom najmä:
- poskytovanie služieb v oblasti šírenia informácií o remeselníckej výrobe a o kultúrnych a technických pamiatkach so zámerom priblížiť historický a kultúrny vývoj oblasti a regiónu vrátane zabezpečenia cezhraničnej spolupráce;
 - poskytovanie služieb v oblasti vzdelávania, výchovy, lektorskej a publikačnej činnosti;
 - realizácia a vypracúvanie projektov so zameraním na náučné chodníky, konzerváciu a propagáciu ľudových remesiel a ľudovej umeleckej výroby;
 - organizovanie a usporadúvanie výstav remeselníckych výrobkov, predvádzanie ich výroby a fungovania spojeného s informovaním o výrobných postupoch ako aj o histórii a súčasnosti toho ktorého remesla a organizovanie krúžkov a tvorivých dielní;
 - poskytovanie služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti v spojení s rozvojom a obnovou techniky, remeselníckej výroby a kultúry;
 - zabezpečovanie údržby a obnovy technických, remeselníckych a kultúrnych pamiatok ako aj ich vedecko-technickej dokumentácie;
 - poskytovanie služieb v oblasti organizácie relaxačno – pohybových aktivít.

Prehľad činnosti spolku za rok 2015

V roku 2015 spolok pokračoval vo verejno-prospešnej činnosti realizáciou projektov, zabezpečovaných predovšetkým bezplatnými dobrovoľníckymi aktivitami spojenými so zberom informácií o histórii obce a okolia, zberom hmotných a kultúrnych pamiatok s cieľom zvýšiť povedomie o histórii obce Brvnište, jej technickej, remeselnej a kultúrnej vyspelosti v minulosti. Hlavná činnosť sa sústredila na pokračovanie v obnove jedinečnej školskej budovy postavenej svojpomocne občanmi z urbárskeho dreva v roku 1843. Oblasti činností:

1. Administratívne činnosti

- spojené s riadením a zabezpečením činnosti spolku;
- spojené s vedením účtovníctva a účtu;

2. Štúdium a kolektovanie materiálov o histórii obce, prieskumné a mapovacie činnosti

- vypracovanie podrobného návrhu zamerania činnosti spolku na rok 2015(plán aktivít a ich finančné zabezpečenie);
- pokračujúca vyhľadávacia činnosť v archívnych materiáloch;
- pokračovanie vo vyhľadávaní a zbere hmotných a kultúrnych pamiatok od miestnych obyvateľov (čistenie, oprava, maľovanie, retušovanie..) a digitálne spracovanie dobových fotografií, zbieranie starých rodinných fotografií obyvateľov obce, odevy (súčasť miestneho kroja), obuv (tzv. „krpce“), nástroje používané miestnymi gazdami a remeselníkmi, súčasť vybavenia domácností (pece), internetové vyhľadávanie dokumentácie ohľadom technických pamiatok (mlyn, valchovňa, papiereň);
- rozhovory s miestnymi obyvateľmi „pamätníkmi“ a ich audiovizuálne zaznamenávanie;
- pokračovanie v zbere a zaznamenávaní miestnych piesní, spracovávanie histórie ženského a mužského speváckeho zboru a dychových hudieb, informácie o divadelnej činnosti v obci;
- príprava materiálov zachytávajúcich činnosť významných rodákov a príprava na ich umiestnenie na Paneli rodákov v starej škole;

- podklady pre obnovu remeselníckych tradícií v obci známej spracovaním dreva (píla na vodný pohon, výroba šindľov, praslíc, vretien, rífových píšťal, pletenie košov), výrobou papiera zo starých handár (papiereň), spracovaním obilia (mlyny na vodný pohon), výrobou súkna (valchovňa) ako aj rozvojom tradičných remesiel ako výroba píšťal, drotárstvo, pltníctvo, výšivkárstvo a ďalšie.

3. Pokračovanie vo vybudovaní muzeálnej expozície Múzeum historická škola v Brvništi - Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel

- Skúmanie technického stavu zadných miestností v Rydzove na Pukánke vo vlastníctve Farského úradu v Papradne, postavenej svojpomocne občanmi v roku 1873 – v prenájme spolku;
- Možnosti obnovy v súlade so Znaleckým posudkom stavu drevenice starej školy Ing. Viliama Lejčíka. Znalecký posudok bezodplatne vypracovaný pre potreby spolku;
- Vyhodnotenie návrhov predpokladaných finančných prostriedkov na obnovu vnútorných priestorov objektu a exteriéru – úprava položennej kamennej dlažby v zadnej kuchyni, príprava napojenia na kanalizáciu a čerpania vody z vlastnej studne;
- Návrh na zabezpečenie chodu centra kultúry a knižnice v starej škole na uchovania a obnovu tradícií pre široké okolie a priestoru otvoreného pre všetkých, pre odovzdanie zručnosti a tvorivosti ďalším generáciám v permanentne prebiehajúcich diskusiách a komunikácii s občanmi prostredníctvom obnovenej ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov;
- Činnosti spojené s muzeálnou expozíciou v starej škole v súlade s jej zápisom do zoznamu Muzeologického kabinetu Slovenského národného múzea.

4. Vyhľadávanie vhodných termínov na usporiadanie aktivít a ich pravidelné každoročné konanie na základe konzultácií a v spolupráci s miestnymi obyvateľmi a hlavne pamätníkmi

- zmapovanie návrhov od miestnych obyvateľov;
- vyhodnotenie návrhov;
- vypracovanie plánu aktivít.

3

5. Rokovania s kľúčovými partnermi (Obecný úrad, Základná škola s Materskou školou a školskou knižnicou, ktorá bola spojená s Obecnou knižnicou, TJ Slovan Brvnište, ZPO, STS, včelárska bunka, miestni podnikatelia, urbárska obec, lesomajitelia, drobnochovatelia, folklórna skupina Bukoviny, Čum dzivadlo Brvnište a okolitých obcí atď.

- rokovania a oboznamovanie so zámermi spolku v roku 2015 a návrh na zabezpečenie spoločných akcií;
- aktualizácia zámerov spolku a zosúladenie s aktivitami Obecného úradu Brvnište (prenájom priestorov Domu kultúry na konanie verejnoprospešných akcií spolku) a s ostatnými aktivitami uvedených subjektov;
- nadviazanie spolupráce so včelárskou bunkou-miestnymi včelármi a ich dôverníkom Františkom Jurdíkom,
- spolupráca so ZO včelárskeho zväzu v Považskej Bystrici,
- spolupráca so Slovenským zväzom záhradkárov a podieľanie sa na obnove Zväzu záhradkárov v Brvništi za účasti prof. Hričovského.

6. Projekty

- Pravidelné oboznamovanie sa s možnosťami získať finančné prostriedky na verejnoprospešné aktivity v rámci dotačnej a projektovej podpory;

Workshopy:

- prebiehajúci workshop s názvom – **HLINENÉ OMIETKY** s cieľom obnoviť a opraviť steny hlinenými omietkami s hlinenou zmesou vyrobenou z miestnych materiálov od p. Jána Hároníka.
- **Letné workshopy** - Práca s drevom, konzervovanie ovocia a zeleniny, výroba medovníkov, konzultácie k vyšívaniu podľa brvništských vzorov, workshopy pre deti, posedenia pri brvništskom čaji s vlastnoručne nazbieraných bylín;

- ✚ **Projekt knižničnej obnovy** Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov vrátane kúpy historického nábytku, kníh a ošetrovanie kníh darovaných od Vilka Lejčíka, pána spisovateľa Štefana Meliša v počte 300 ks a od rodiny Hároníkovej, Jackovej, Barošovej, Macháčovej, Šlapkovej, Paškovej a ďalších. Nadviazanie kontaktu s vnučkou učiteľov Koraušovcov a s jej synom a zabezpečenie súhlasu s používaním názvu knižnice po starých rodičoch –Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov zaregistrovaná na Ministerstve kultúry, inventarizácia darovaných kníh v ĽKUK, vypožičiavanie a realizácia literárnych besied.
- ✚ **Ukážky tvorby výroby šindľov** pre verejnosť –pokračovanie v ručnej výrobe šindľov na pôvodných stolcoch – dedo s pôvodnými nástrojmi.
- ✚ **Ukážky práce s drevom** – príprava spracovania dreva pre altánok na nádvorí školského dvora;
- ✚ **Ukážky práce s darovanými dobovými hospodárskymi nástrojmi**
- ✚ **Pravidelné relaxačné, pohybové a tanečno- športové a ozdravujúce aktivity pre deti aj dospelých a kreatívne kurzy v spojení s ľudovou hudbou a zberom bylín a lesných plodov;**
- ✚ **Projekt Život nie je zebra.**

VÝBER Z AKTIVÍT SPOLKU V ROKU 2015:

OŽIVENIE TRADÍCIE DRIAPANIE PERIA

Spolok ROTARVAK, n. o.

Vás pozýva oživiť tradíciu

*"Brvnišťania Brvnišťu,
Brvnište históriu."*

**Driapanie peria
v Brvništi**

24.1.2015 od 15.00 h. v starej škole

Príďte sa zabaviť, pospomínať, porozprávať.....

VSTUP VOLNÝ

V Brvništi sa na „drápačkách“ podieľali aj muži

Počas zimných večerov sa v minulosti schádzali drápačky v jednotlivých rodinách a spoločne si vypomáhali pri driapaní peria. Dnešní mladí by to možno označili ako homing. Spolok Rotarvak, n.o. posledný januárový víkend nielen obnovil tradíciu, ale dobrovoľníci spoločne pomohli pri „prplavej“ robote a pritom sa ešte aj rozveselili. Muži v Brvništi neboli na driapačky pozývaní iba pre zábavu, ale každý musel aj ukázať, ako šikovne vie oddeliť jemné perie od kostrnky. Vyskúšali si to aj chlapci

z folklórnej skupiny Bukoviny Jozef Pobočík, oslavujúci v tomto roku významné životné jubileum, Jozef Minjarík a Mário Hároník ml. ale aj zahrali a porozprávali veľa vtipných príbehov, tak ako to bývalo aj kedysi. Drápačky sa rozveselili a aj driapať zabúdali a pri výbuchoch smiechu sa perie takmer neudržalo na stoloch. Dievčatá vyobliekané v krásnych pôvodných brvništských krojoch Melanka Hanajíková, Lidka Sujová, Ľubka Hároníková, Ľudka Barošová, pani učiteľka a poslankyňa Hároníková, Maja a Mária Hároníkové a z Papradna Marika Macháčová s kamarátkou a pani knihovníčka a redaktorka prispeli príbehmi, piesňami a chutným pohostením.

Marta Počiatková predviedla zapletenie ekologického pierka na potieranie a mastenie do kuchyne. Krásne farebné pierka majsterky ukončené stužičkami sú vystavané v múzeu Historická škola v Brvništi – Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel. Schátranú budovu starej školy zachránili dobrovoľníci spolku Rotarvak, n.o. V jedinečnej budove starej školy sa po obnove vytvoril stánok pre akcie, na ktorých sa stretávajú starší a predovšetkým mladí ľudia. Účastníci sa na akciách spoločne snažia oboznámiť s históriou, tradíciami a zvykmi, ktoré tvoria korennú sústavu pre nachádzanie našej súčasnej identity.

5

6

Driapanie peria predviedli aktivisti v múzeu Historická škola v Brvništi – Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel, v ktorom sa po čiastočnej obnove vytvoril stánok pre akcie spolku Rotarvak, n.o.

BESEDA S TOMÁŠOM KOMPANÍKOM O JEHO KNIHE O VÝŠIVKÁCH AHA

Dňa 10. apríla 2015 sa uskutočnila zaujímavá beseda s dizajnerom Tomášom Kompaníkom v spolupráci s Považskou knižnicou a Základnou umeleckou školou I.W. Kráľa v Považskej Bystrici.

Považská knižnica
v Považskej Bystrici
v zriaďovateľskej pôsobnosti
Trenčianskeho samosprávneho kraja

10. apríl 2015

**prezentácia knihy AHA
Tomáša Kompaníka**

14.00 hod.
Základná umelecká škola Imra Weinera Kráľa
Ateliér Milana Sládka, Jesenského 246/10,
017 01 Považská Bystrica

17.00 hod.
Múzeum Historická škola
v Brvništi č. 500

Spoluorganizátori: ZUŠ I. Weinera Kráľa
Spoločnosť Rotarvak, n.o.,
Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov

ahaslovakia.sk

Knihovníčky z Považskej knižnice v Považskej Bystrici vymenili nohavice a tričká za krásne zdobené vyšívané kroje a počas besedy sa mohli návštevníci dozvedieť o tom, ako sa z diplomovej práce stala knižka, ktorá reprezentuje Slovensko (Tomáš Kompaník – prezentácia knihy AHA).

8

Kniha Tomáša Kompaníka AHA je v zbierkovom fonde Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov k nahliadnutiu. Čitatelia sa v nej môžu oboznámiť s tradičnými vyšívkami z 8 krajov Slovenska zobrazených optikou súčasného grafického dizajnu. Tomáš Kompaník na besede vedenej Andreou Smolkovou zdôraznil, že knihou chcel pripomenúť výnimočnosť tradičného slovenského remesla, konkrétne ornamentiku ľudových vyšíviek a ukázať ich nadčasovosť v spojení so súčasnými trendmi v grafickom dizajne. Kniha AHA rozšírila povedomie o slovenskej ľudovej vyšívke a prezentuje jej umeleckú hodnotu, rozmanitosť, širokú použiteľnosť a tiež jej vysokú reprezentatívnosť. Meno AHA, dostal projekt podľa častice, ktorú používame, keď chceme druhému povedať, aby si niečo všimol. Rovnako slovo používame, keď chceme ukázať, že sme niečo pochopili a je nám to jasné. Cieľom projektu AHA je dosiahnuť obidva tieto významy. Najskôr je to ten prvý, ukázať ľuďom krásu a význam vyšívky: „Aha Slováci, pozrite, čo všetko tu vaši predkovia zanechali,“ a neskôr, aby mal projekt vôbec zmysel, dosiahnuť použitie v druhom zmysle: „Aha, tak toto všetko je naše a je to naozaj výnimočné.“

10

Na besede sa zúčastnil spisovateľ Štefan Meliš, ktorý sa pochválil svojou krásnou vyšívanou košeľou.

Tomášovi Kompaníkovi venoval spolok na pamiatku pišťalku z majstrovskej dielne Jozefa Pobočíka.

Včelárska nedeľa v Brvništi 22.3.2015

Už takmer tradične sa v Brvništi stretli včelári a priaznivci včelárenia. Zámerom spolku Rotarvak, n.o., ktorý obnovuje technické zručnosti, kultúrne a folklórne tradície, je povzbudiť včelárov v regióne a osvetovou aktivitou poďakovať a zdôrazniť význam práce včelárov na vytváraní podmienok pre nenahraditeľnú opeľovacu činnosť včelstiev pre krajinu a zabezpečiť odborné prednášky.

Spolok akciu zorganizoval v spolupráci so ZO Slovenského zväzu včelárov v Považskej Bystrici, ktorej prácu predstavil **Ing. Miroslav Minjarík**. Včelársku bunku v Brvništi prezentoval **František Jurdík**. O svojich začiatkoch s včelárením si v rozhovoroch často zaspomína uznávaný miestny včelár pán **Stanislav Gáborík**, ktorý začínal so včelárstvom v rokoch 1926 -28 pod vedením včelára Jána Pozníka. V Brvništi úspešne včelári 14 včelárov, ktorí majú svojho dôverníka vo **Františkovi Jurdíkovi**, ktorý vystavil vlastnoručne upletený úl, včeliu bunku a rámiky, s ktorými pracuje pri zbere medu. Propolis vyrábaný v Brvništi u Harvánkovcov sa tešil veľkému záujmu. Včelári z Brvništa, Papradna s pánom Zendekom, Považskej Bystrice, Púchova s účastníkmi diskutovali o minuloročnej sezóne a o tej tohtoročnej. Úvodnú odbornú prednášku a Power Pointovú prezentáciu pripravila **RNDr. Tatiana Čermáková, vedúca Ústavu včelárstva v Liptovskom Hrádku a medzinárodne uznávaná expertka** v danej oblasti. Pripomenula známy výrok Alberta Einsteina, že keď uhynie posledná včela, ľudstvu nezostanú viac ako štyri roky života. V programe vystúpil **Alexander Čelko, nestor včelárstva v považskobystrickom regióne**. Svoju prednášku zameral na históriu včelárstva na Slovensku. Pripomenul zakladateľa Spolku včelárov slovenských v Hornom Uhorsku v roku 1869 Štefana Závodníka z Pružiny, ktorý spolu s Jánom Čajdom napísal prvú príručku pre včelárov *Včelár na Slovensku*. Pán Čelko predstavil svoje včelie kráľovstvo „Forum Apis“ plné vyrezávaných vymalovaných úľov v Čelkovej Lehote aj praktické ukážky. Anna Kopčanová predviedla výrobu sviečok zo včelieho vosku a prezentovala produkty včiel vo výžive.

12

13

Nechýbal ani sprievodný program Folklornej skupiny Bukoviny z Brvnišťa pod vedením Jozefa Pobočíka.

Medu aj trenčianskej medoviny bol dostatok nielen na ochutnanie ale aj kúpu a medovníčky Ľ. Španiheľovej, ako vždy, vzbudzovali veľký záujem. Nechýbali tradičné pochúťky od organizátoriek.

14

Spolok prevádzkuje Ľudovú knižnicu učiteľov Koraušovcov

Spolok Rotarvak, n.o. otvoril počas 18. Brvništských hodov dňa 21. júna 2014 Ľudovú knižnicu a pomenoval ju po jej zakladateľoch učiteľoch Jánovi a Júlii Koraušovcoch, ktorí v roku 1919 kúpili prvé knihy z výťažku divadelného predstavenia nacvičeného so žiakmi školy. Bol to významný počin, pretože v tej dobe ešte ani väčšie mestá nemali verejné knižnice. Učitelia Koraušovci boli oddanými knihovníkmi až do svojej smrti. Žiaľ, z pôvodných kníh sa nezachovala ani jedna.

Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov, obnovená spolkom Rotarvak, n.o. v pôvodnej miestnosti bola zaregistrovaná na Ministerstve kultúry SR pod číslom 3998/2000-400/5103 ako súčasť Múzea Historická škola Brvnište – Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel Brvnište č. 500. Slávnostné otvorenie sa uskutočnilo za prítomnosti vnučky učiteľov Koraušovcov a jej syna, ktorí prišli na pozvanie spolku Rotarvak, n. o. Sprievodný program a prvé darované historické knihy zabezpečil Viliam Lejčák ml. V atmosfére dobovej knižnice môžu návštevníci načerpať potešenie a radosť z darovaných kníh aj od spisovateľa Štefana Meliša.

15

SPOLOK SA ZAPOJIL DO PROJEKTU MORAVSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE „ŽIVOT NIE JE ZEBRA“

Projekt Život nie je zebra je unikátny a špecifický zameraný na prezentáciu projektov neziskových organizácií - príprava, propagácia a realizácia dvojtyždňovej výstavy neziskových organizácií celého Trenčianskeho samosprávneho kraja. Projekt bol realizovaný **Fakultou sociálno-ekonomických vzťahov na Trenčianskej univerzite Alexandra Dubčeka v Trenčíne** v rámci cezhraničnej spolupráce s **Univerzitou Tomáša Baťu v Zlíne**. Výstava Život nie je zebra umožnila návštevníkom spoznať aktivity neziskového sektora na Slovensku aj na Morave. Aktivity projektu prebiehali koordinovane v Trenčianskom aj Zlínskom kraji. Samotná výstava panelov neziskových organizácií putovala po 14 dňoch zo Zlínskeho kraja do Trenčianskeho kraja a naopak, kde trvala rovnakú dobu.

Kritéria pre výber neziskových organizácií pre prezentáciu na výstave Život není/nie je zebra boli nastavené s ohľadom na záujem vybrať reprezentatívnu vzorku 31 organizácií z Trenčianskeho samosprávneho kraja. Medzi nimi bol spolok Rotarvak, n.o. vybraný ako partnerská organizácia.

Fotky z otvorenia (vernísáže) výstavy v Trenčíne.

Vďaka projektu "Život nie je zebra" sa dostalo do povedomia viac informácií o činnosti neziskových organizácií v Trenčianskom samosprávnom kraji. Spolok Rotarvak, n.o. sa mohol pýšiť panelom o činnosti.

FOLK & COUNTRY VEČER „POD HOLÝM VRCHOM“ 8.8.2015

**FOLKLÓRNA SKUPINA BUKOVINY
V SPOLUPRÁCI
SO SPOLKOM ROTARVAK A OBCOU BRVNIŠTE
VÁS POZÝVAJÚ
NA PRVÝ**

FOLK & COUNTRY VEČER „POD HOLÝM VRCHOM“

V PROGRAME VYSTÚPIA:

**ALABAMA
ZÁLESÁCI
KORTMANOVCI**

WILLY BOY

PAVOL ABRAHÁM

MICHAL KRAMARÍK MARTINA ŘÍČKOVÁ

VILO LEJČÍK B+P BAND JARO BUBEL

FOLKLÓRNA SKUPINA BUKOVINY

KEDY: 8. 8. 2015 O 15,00 HOD.

**KDE: MÚZEUM - STARÁ ŠKOLA
V BRVNIŠTI**

VSTUP: DOSPELÍ 3,-€, DETI 1,-€

**GULÁŠ, GRIL, OBČERSTVENIE
PO SKONČENÍ PROGRAMU
COUNTRY ZÁBAVA**

18

Prvý ročník country a folklórneho festivalu sa konal v areáli starej školy v Brvništi. Návštevníci si vypočuli hudbu, zatancovali, zaspievali a pripravené bolo aj chutné pohostenie.

Folklórna skupina Bukoviny z Brvnišťa

Píšťalkárske Brvnište 23.8.2015

Šiesty ročník obľúbeného folklórneho podujatia **Píšťalkárske Brvnište dňa 23.8.2015**. Brvnište prostredníctvom vychýrených píšťalkárov vstúpilo do histórie tradičnej ľudovej hudby na Slovensku. Kedysi sa v nedeľu a v letný podvečer píšťalky ozývali z horného aj dolného konca Brvnišťa. Fortuníkovci, Pobočíkovci a ďalší prinášali do života radosť. Boli to legendy hry na rífovú píšťalu, ako hovorí ich nasledovník a „predník“ miestnej folklórnej skupiny Bukoviny Jozef Pobočík. Všetci spomenutí boli nielen vynikajúci interpreti, ale si hudobné nástroje aj vlastnoručne vyrábali.

O. Elschek vo svojom výskume zistil, že na Slovensku je oveľa viac typických ľudových nástrojov ako v iných krajinách. A aj pre Brvnište taká typická píšťalka koncovka, ktorá nemá ani jednu dieru sa používa iba na dvoch miestach v Európe a zachytil brvništskú pieseň Lietala, tá lastovenka lietala na s. 88 v Úvode do štúdia slovenskej ľudovej hudby.

M. Plavec v svojej najnovšej knihe Majstri na s. 93 zachytil z rozprávania, že rífovku v Brvništi vyrábali Ján Fortuník. Píšťalka si získala nevšednú poctu v diele A. Sládkoviča Detvan, či v rozprávkach od Štiavnického a Habovštiaka. A nejakého mládenca od utancovania vílami na mieste zvanom Tancovné, toľ neďaleko za brvništským chotárom v Štiavnickej doline smerom na bytčiansky trh, zachránila píšťalka.

Zámerom organizátorov bolo predovšetkým obnoviť povedomie o tradícii výroby píšťal a fujár a hre na nich v Brvništi a predovšetkým typická rífovka vyrábaná iba v Brvništi Jánom Fortuníkom a ďalšími. Otec a syn Pobočíkovci nadviazali na majstrovstvo starého otca a strýka vo výrobe nástrojov ľudovej kultúry typickej pre Brvnište a preslávili ich nielen na Slovensku ale aj v zahraničí J. Pobočík st. obnovil činnosť folklórnej hudobnej skupiny Bukoviny, ktorá má už 80 ročnú históriu a stal sa z neho uznávaný folklorista. Svoje umenie odovzdal ako „predník“ skupiny mladším, medzi ktorých patrí nadaný J. Minjarík, ale aj M. Hároník ml. a P. Pšúrik, ktorých talent už bol viackrát ocenený. Často si s nimi zahrá aj Ján Lejčík. **Spríevodné podujatia** - Fujary, píšťaly z dielne Pobočíkovcov. Návštevníci sa mohli na podujatí oboznámiť s hudobnými nástrojmi a vypočuť si aj odborný výklad Mgr. J. Pobočíka ml., alebo ich vyhrať v tombole. Spríevodné slovo a moderovanie už tradične zabezpečil Peter Holíš.

**SPOLOK ROTARVAK
A FOLKLÓRNA SKUPINA BUKOVINY**

VÁS POZÝVAJÚ NA

„6. PÍŠŤALKÁRSKE BRVNIŠTE“

V PROGRAME VYSTÚPIA:

**ĽUBOMÍR TATARKA - „ČALAMACHA“
FS JAVORNÍK - LÚKY POD MAKYTOU
FS BUKOVINY
BOSORÁCI Z PIECHOVA
FS BYSTRICAN S J. KULICHOM
FS ČIČMANY
FS JAVORNÍČEK Z HVOZDNICE
DFS HÁJIČEK Z CHRENOVCA - BRUSNO
FS DÚBRAVA Z JASENICE**

**23. AUGUSTA 2015 O 14,00 HOD.
MÚZEUM - STARÁ ŠKOLA V BRVNIŠTI**

**VSTUP VOĽNÝ
O OBČERSTVENIE JE POSTARANÉ**

21

SPOLOK SA ZAPOJIL DO AKCIE DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (DEKD) sú významným celoeurópskym podujatím, organizovaným Radou Európy a Európskou Komisiou, ktoré upriamuje pozornosť najširšej verejnosti na mimoriadne hodnoty rozmanitého kultúrneho dedičstva v 49 účastníckych štátoch.

Základným cieľom DEKD, ktoré sa tradične konajú v mesiaci septembri, je jednak zvýšiť povedomie obyvateľov o miestom dedičstve a prehliadť záujem o jeho ochranu, ako aj rozvinúť pocit spolupatričnosti s európskym kultúrnym dedičstvom. Počas DEKD sa otvárajú pre verejnosť mnohé historické budovy, pamiatky, areály, ktoré sú zvyčajne uzavreté pre verejnosť, alebo sa v bežne navštevovaných pamiatkach, múzeách a galériách poriadajú špeciálne sprievodné podujatia.

Vlastníci pamiatok, občianske združenia, spolky, školy, náboženské spoločnosti, mestá a obce, územná samospráva, štátna a verejná správa, všetci sa môžu prihlásiť k spoločnej myšlienke DEKD a pripraviť zaujímavé prehliadky pamiatok, súťaže pre deti a mládež, komunitné slávnosti, animácie a koncerty a ďalšie kultúrne a spoločenské podujatia.

Slovenská republika sa pripojila k organizátorom DEKD v roku 1993 a od vtedy sa každoročne konajú otváracie podujatia v niektorom historickom meste a každý ročník je zameraný na špecifickú tému. Koordinátorom DEKD na Slovensku je od r. 2010 Združenie historických miest a obcí SR.

zdroj: <http://www.zhmao.sk/>

DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

22

Pamiatka:	Múzeum Historická škola Brvnište-Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel
Typ:	Ľudová architektúra
Podujatie:	Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov
Typ:	Dobrovoľnícka obnova
Miesto / adresa:	Brvnište č. 500, okr. Považská Bystrica
Mesto:	Brvnište č. 500
Popis:	Spolkom obnovená schátraná budova starej školy z roku 1843, jedinečná školská budova na pôvodnom mieste a zriadená muzeologická expozícia Muzeologického kabinetu SNM. V budove obnovená činnosť obecnej Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov z roku 1919 a uchovávanie starších kníh darovaných občanmi a knižného daru od pána spisovateľa Štefana Meliša. Beseda a tvorivé dielne pre deti.
Sprístupenie:	Pamiatka slúži na iné účely
Vzťah k DEKD:	Podujatie je zosúladené s termínom DEKD
Určenie:	Rodiny s deťmi
Dátum a čas:	Pondelok, 14.9.2015 od 15:00 do 18:00
Vstupné:	Zadarmo
Organizátori:	Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry, n.o.
Webstránka:	http://www.rotarvak.sk
Telefón:	0904 363 091

[Vrátiť sa späť na Katalóg podujatí DEKD](#)

zdroj: <http://www.zhmao.sk/>

VIZITÁCIA V STAREJ ŠKOLE

- ✚ žilinský diecézny biskup mons. Tomáš Galis v rámci vizitácie farnosti Papradno, navštívil starú školu dňa 20. 10. 2015.

23

BRVNIŠTSKÉ JABLKO 25.10.2015 S PROF. HRIČOVSKÝM

Výstava najkrajších jabĺk v regióne a najchutnejších výrobkov z nich v spolupráci so Slovenským záhradkárskym zväzom v Považskej Bystrici a ZO SZZ Brvnište

Zámerom verejno-prospešnej činnosti spolku je zdôrazniť nutnosť zachovať staré krajové a miestne odrody jabĺk s unikátnymi vlastnosťami, ktoré by nemali vyhynúť, ale mali by sa chrániť, ako národné poklady.

Motto Brvništského jablka, krajovej regionálnej výstavy a súťaže:

**„KRAJOVÉ PÔVODNÉ ODRODY JABLONÍ PODJAVORNÍCKYCH DOLÍN
TREBA PESTOVAŤ A CHRÁNIŤ AKO NÁRODNÝ ZLATÝ POKLAD (MJ)“**

Ovocné sady boli vždy pýchou Brvnišťanov, dokonca niektorých významných pestovateľov zo sádov v časti nazývanej „Potok“ aj prezývali „jabúčkári“. Iveta Felixová zaznamenala v článku *Zo studnice rodnej reči* uverejnenom v Kultúre slova 1999/1 na s. 24, že v brvništskom nárečí sa jablkám hovorí „jabúčka“. Brvništské jabúčka či jabúčence sa stali súčasťou prameňa zo studnice rodnej reči slovenskej.

Akcia Brvništské jablko sa konala v „starej škole“, dnešnom múzeu, postavenej v roku 1873 v ktorej sa žiaci u priúčali ovocinárstvu a začiatkom 20. stor. škola organizovala pravidelné stromčekové slávnosti na ktorých sa sadili ovocné stromčeky a pripravil sa kultúrny program pre celú obec.

Pamätníci spomínajú na niekdajších učiteľov, ktorí naučili Brvnišťanov záhradníckemu umeniu a štepeniu jabloní ako napríklad Štefan Šibík z Jasenice a neúnavný učiteľ záhradník Ján Kordoš, ako aj na účinkovanie učiteľov Jána Janeka a Jána Korauša. Na to všetko si prítomní určite zaspomínali s významným miestnym šľachtiteľom Stanislavom Gáborikom a rozhovor s nim bol vysielaný aj v Rádiu Slovensko a ďalším v súčasnosti už vysokoškolsky vzdelanými ovocinármi.

Aj prostredníctvom pestovania jabloní a ďalších ovocných stromov sa z Brvnišťa stala významná, nasledovania hodná obec a ešte aj dodnes by sa našli pôvodné seniorky prvé zasadené jablone, ktoré pomáhali v chudobnom kraji nasýtiť počas dlhých a tvrdých zím, ako sa píše v zachovanej kronike miestnej Ľudovej školy.

Súťaž o najkrajšie regionálne jablko a najchutnejší výrobok z jabĺk ocenila porota, ktorej predsedal už piatykrát, **nestor slovenského ovocinárstva pán profesor Ivan Hričovský**.

V rámci programu odznela **prednáška pána profesora Hričovského na tému „Jesenné práce v záhrade“** a potom nasledovali otázky a odpovede.

V súťaži o najkrajšie jablko získali ocenenie **František Jurdík, Jozef Mikušík, Stanislav Háronik, Jozef Minjarík a Kamil Lefík** a to aj za pôvodné odrody jabĺk, hrušiek, či kolekciu orechov. Na výstave rozvoniavali jablkové koláče a zákusky.

Pekné popoludnie dotvorila svojim aranžérskym umením pani poslankyňa Dagmar Bednárová.

Vďaka patrí sprievodným akciám jesenného aranžovania pani Bernardy Brisudovej z Nemšovej a **Strednej odbornej školy obchodu a služieb z Púchova** pod vedením pani zástupkyne Ľudmily Hamšíkovej so študentmi, ktorí pripravili výstavku vyrezaných jabĺk, tekvíc a melónu carvingovou metódou. Svoje umenie vyrezávania do ovocia a zeleniny predstavili majsterka OV Bc. Oľga Barčíková a žiak I.SB Jakub Gáblík pod vedením Ing. Márie Pažítkovej. Prezentáciu výrobkov zabezpečila majsterka OV Bc. Viera Filová.

25

Podakovanie patrí všetkým vystavovateľom a účastníkom, pretože vytvorili atmosféru nezabudnuteľného nedeľného popoludnia, ktoré určite bude zachytené v obecnej kronike vedenej Pavlom Gáboríkom.

Ocenené boli jablkové koláče (krásne šípové ružičky z jablkových lupienkov) Ľubky Hároníkovej, Viktorky Hanajíkovej a Stanky Mikušíkovej. Zvláštne uznanie od všetkých zúčastnených získala Ľubka Španiheľová za perníkové jablká.

28

29

STÁLA VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ „FOTOGRAFIA JE ZRKADLOM DO MINULOSTI“

Stála výstava historických fotografií Ľudovíta Šišťíka a dokumentárnych fotografií činnosti spolku Rotarvak, n.o. Lucie Šišťíkovej

30

Spolok Rotarvak, n. o. a Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov pripravili v rámci mesiaca úcty k starším stálu výstavu fotografií s názvom **Fotografia je zrkadlom do minulosti**. O prepojení histórie so súčasnosťou autora a autorky fotografií, zhodou náhod menovcov, svedčila aj centrálna fotografia babičky Šišťíkovej držiacej jednu z vystavovaných fotografií z mladosti.

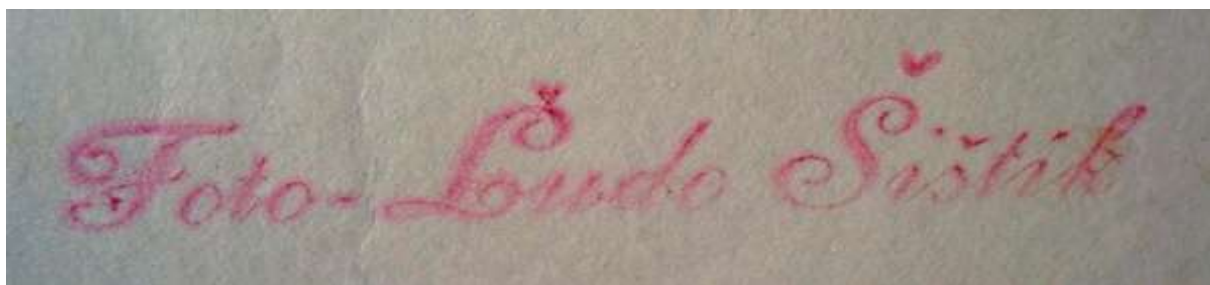
Jednu časť výstavy zameranú na minulosť tvorili historické fotografie Ľudovíta Šišťíka zachytávajúce život obyvateľov a krásy prírody Papradnianskej doliny. Dobové fotografie darovala dcéra fotografa pani učiteľka Edita Rosíková do múzejnej expozície starej školy v Brvništi. Druhú časť tvorili dokumentárne fotografie mladej fotografky Lucie Šišťíkovej zaznamenávajúce činnosť spolku Rotarvak, n. o., v ktorých

zachytila farbisto, dôverne a blízko známe i menej známe zátišia aktivít úspešného príbehu spolku oživujúceho nezištne a dobrovoľne v Brvnište kultúrne tradície, zvyky a remeselné zručnosti.

31

Ľudovít Šišťák bol „dvorným fotografom“ Papradnianskej doliny pod Veľkým a Malým Javorníkom a poznali ho v celom Považskobystrickom okrese. Jeho značku nájdete v rodinných archívoch takmer v každej rodine. Jeho fotografie prekročili prah rodiny, obce, doliny a vstúpili do histórie fotografickej tvorby v regióne.

Tvorba Ľudovíta Šišťáka dosiahla svoj umelecký vrchol v dobe, keď všetko staré patrilo “do železa” a nebolo potrebné nič zachraňovať ani obnovovať a už vôbec nie fotografovať.

Ľudovít Šišťák sa vo svojej fotografickej tvorbe každodenného života nevenoval iba ateliérovej fotografii a za svojimi „príbehmi“ sa rád vyberal do terénu.

Spolok Rotarvak s vďakou sprístupňuje fotografie každodenného života objektívom Ľudovíta Šišťika a zabezpečuje ich stálu výstavu v starej škole, ako významnú súčasťou histórie našej kultúry. Fotografie kultivujú a duchovne obohacujú, sú tým pomyselným mostom medzi minulosťou a budúcnosťou, hovoria o prežitom, o tom, čo zostalo a mohlo sa stať alebo sa stalo prirodzenou súčasťou nášho dnešného bytia, gruntu na ktorom môžeme stavať. Aj cez fotografie majstra fotografa Ľudovíta Šišťika sa dá tvoriť vzťah k odkazu zanechanom predkami a je iba na nás, či sa ho pokúsime rozvinúť.

Pod'akovanie

Spolok Rotarvak ďakuje všetkým, s ktorými spolupracoval a ktorí sa zúčastňovali na podujatiach. Projekty boli realizované aj prostredníctvom sponzorov, ktorí priamo na miesto konania projektu priniesli vlastné koláče, pripravili pohostenie, aranžovali priestory, poskytli fotoaparát, počítač, dataprojektor a množstvo ďalších odborných rád, posudkov, vyjadrení, stanovísk a pomoci pri obnove starej školy vrátane vlastného náradia, strojov a zariadení, ako aj pri sfunkčnení altánku na školskom dvore a sprístupnení zadných technických miestností v budove školy.

Osobitné poďakovanie za podporu patrí Obecného úradu Brvnište za podporu a vyhlásenie informácií a pozvánok v miestnom rozhlase a ich uverejnenie na webovom sídle www.brvnište.sk a za aktívnu spoluprácu, ďalej vedeniu a učiteľskému zboru Základnej školy s Materskou školou za spoluprácu pri aktivitách, Združeniu lesomajiteľov a urbárskemu spoločenstvu, TJ Slovan Brvnište a neúnavnej

spolupráci miestnej folklórnej skupine Bukoviny vedenej predníkom Jozefom Pobočíkom, Jozefovi Minjaríkovi, Máriovi Hároníkovi ml., Patrikovi Pšúrikovi a Ľ. Hároníkovej a Radkovi Marošovi s Jánom Lejčíkom a za hudobný program Viliamovi Lejčíkovi, ml.

Viac o akciách sa dozviete na:

- **Facebookrotarvak.sk**
- www.rotarvak.sk
- alebo v Brvništských echonovinkách spolku Rotarvak.

7. Mediálne aktivity

- ✚ O aktivitách spolku boli vypracované a zaslané spolu s fotografickou dokumentáciou informácie do Považskobystrických noviniek. Redaktorka PBN sa zúčastňovala na aktivitách a písala o nich. Aktivity sa ocitli na prvých stránkach My noviny Stredného Považia v televízii Považie.
- ✚ Pri každom realizovanom projekte boli spracované a distribuované Brvništské echonovinky spolku Rotarvak, ktoré sa stretli s veľkým záujmom.
- ✚ Dobrovoľníci na všetky aktivity spolku pripravili grafiku pozvánky, zabezpečili jej e-mailovú distribúciu, vytlačenie a distribuovanie v Brvništi a okolí.
- ✚ Dobrovoľníci pracujúci pre spolok o všetkých aktivitách spolku referovali na facebooku (pripravili a zverejnili projektovú fotodokumentáciu).
- ✚ Pri všetkých aktivitách sa pracovalo so zapožičaným notebookom, fotoaparátom a dataprojektorom, ktorý si získal veľkú obľubu.
- ✚ Sponzorsky fungovala v roku 2015 stránka www.facebookrotarvak.sk
- ✚ Ďalšie informácie na www.mojakomunita.sk v spolupráci s Farským úradom v Papradne.

33

8. Hospodárenie neziskovej organizácie

Nezisková organizácia zabezpečovala v roku 2015 svoju činnosť jedným zamestnancom a prevažne na bezodplatnom dobrovoľníckom základe vrátane bezplatnej účtovníckej činnosti v prospech spolku.

Dobrovoľníci zabezpečovali jednotlivé projekty a zúčastňovali sa workshopov. Nezisková organizácia nevlastní žiadny majetok. Obnovovanú budovu starej školy má v prenájme na základe zmluvy s Farským úradom v Papradne potvrdenú Biskupským úradom v Žiline za 1 euro ročne.

Predmetom činnosti spolku je verejnoprospešná činnosť spojená s tvorbou, rozvojom ochrany, obnovou a prezentáciou duchovných, kultúrnych, technických hodnôt a remeselníckych zručností prostredníctvom realizáciou vyššie uvedených projektov a ďalších aktivít spolku.

Ročná účtovná uzávierka za rok 2015 – zhodnotenie

Nezisková organizácia viedla jednoduché účtovníctvo.

Ročná účtovná uzávierka za rok 2015 k 31. 12. 2015 v Eur	
Príjmy	
Prevod z roku 2014 zostatok na bežnom účte	1,32
Hotovosť zostatok v pokladni z roku 2014	461,28
Osobné vklady z darov	560,09
Príjem z asignácie dane 2 % (3%)	5654,53
Celkové príjmy v roku 2015	6 214,62
Výdaje na projekty (aktivity, činnosti a obnova starej školy)	5 654,53
Náklady na mzdy	310,56
Odvody, poistenie	202,76
Prevádzková réžia	46,77
Celkové výdaje	6 214,62 EUR
Zostatok na bežnom účte	16,49
Zostatok hotovosť	444,79

34

Komentár: O použitie finančných prostriedkov rozhodovala Správna rada spolku. Spolok účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva. Všetky poskytnuté prostriedky boli účelovo určené a použité a sú preukázateľne dokladované. Vykonaná revízia finančných prostriedkov k 31. 12. 2015 bola bez zistených nedostatkov.

Prehľad peňažných príjmov a výdavkov

Prehľad príjmov a výdavkov organizácie za rok 2015 vrátane členenia podľa zdrojov je prílohou tejto správy.

Súhrnne možno konštatovať, že spolok mal príjem spolu vo výške 6 214,62 Eur. Výdaje predstavovali použitie na účely, ktoré sú predmetom činnosti spolku, a to predovšetkým na nákup materiálu na opravu budovy starej školy, tvorbu, rozvoj ochrany, obnovu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt prostredníctvom realizovaných projektov v celkovej sume 6 214,62 Eur, ktoré sa stretli so záujmom u obyvateľov so širokého okolia.

Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

Stav a pohyb majetku: Majetok tvoria iba finančné prostriedky na bankovom účte. Organizácia zatiaľ neeviduje žiadne pohľadávky ani záväzky. **Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie**
Správna rada sa neuzniesla na žiadnych zmenách v štatúte ani zložení orgánov neziskovej organizácie.
Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry ROTa RVaK n.o.

Záver

V roku 2015 spolok vyvíjal aktivity za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v zmysle zakladacej listiny a štatútu so zameraním na vzdelávanie a výchovu, tvorbu, ochranu a obnovu duchovných, kultúrnych, technických a remeselníckych pamiatok so zámerom priblížiť historický a kultúrny vývoj oblasti a regiónu. Priemerná účasť na aktivitách bola okolo 160 účastníkov, vrátane detí. Do činnosti spolku sa pravidelne bezodplatne zapojilo v rámci dobrovoľníckej činnosti cca 25-30 mladých ľudí, študentov stredných a vysokých škôl. Bez práce dobrovoľníkov by sa nemohol realizovať ani jeden projekt.

Vypracoval: Ján Hároník, riaditeľ spolku

Spracovala: Mária Jacková, dobrovoľníčka spolku

Graficky upravila: Vladimíra Jacková, dobrovoľníčka spolku

Výročnú správu schválila Správna rada spolku dňa 8. mája 2016.

Revíziu správu schválila: Ľudmila Barošová, revízorka

Ing. Mário Hároník, predseda správnej rady spolku

